

Nuorten yhteisötakuun kompuroivat alkumetrit ja laahaavat jatkoaskeleet

Jaana Lähteenmaa

**Mitä nuorisotakuulle on tapahtumassa Sipilän hallituksen käsissä? Vastaus-
ta ei kukaan tunnu tietävän kunnolla vielä, vaikka hallitusohjelman
julkistamisesta on kulunut jo yli puoli vuotta. Sen tiedämme, että ”nuoriso-
takuuta ollaan muuttamassa yhteisötakuun suuntaan”. Vaan mitä sillä
tarkoitetaan? Tätäkään ei kukaan tunnu oikein tietävän. Tosin keskusta-
puolueen kansaedustaja Kimmo Tiilikainen kirjoitti [eduskunta-aloitteen](#)
nuorisotakuun muuttamisesta yhteisötakuun suuntaan jo marraskuussa
2014. Vaan kuinkahan moni sen on lukenut? Itselfäni meni yli vuosi sen löy-
tämiseen.**

Sipilän hallituksen ensimmäisten kuukausien aikana, syksyllä 2015, alkoi tih-
kua tietoa, että valtion talousarvioesityksessä nuorisotakuun käytännöistä oli-
ttiin aikeissa leikata resursseja todella radikaalisti. Jo ensimmäisenä vuonna
paljon – seuraavina sitäkin enemmän. Helsingin Sanomat uumoili lokakuussa
2015 hallituksen budjettiesityksen tultua julki, ettei nuorisotakuusta jää jäljel-
le käytännössä mitään. Helsingin Sanomien tekstissä nuorisotakuusta kirjoj-
tettiin imperfektissä otsikoinnin ollessa sävyiltään haikea: ”Nuorisotakuu
opetti uutta tapaa toimia.” (HS 10.10.2015). Virkamiehet, jotka ovat vastuussa
nuorisotakuun toteuttamisesta, vastailivat samaisena syksynä hyvin vältte-
levästi asiaa koskeviin kysymyksiin. Sekä työ- ja elinkeinoministeriöstä että
opetus- ja kulttuuriministeriöstä vuosien varrella puolitutuksi tullee tutki-
jallekin – siis allekirjoittaneelle – vastattiin kierrellen ja kaarrellen asiaa kos-
keviin tiedusteluihin: ”Ööh... ei nuorisotakuuta lopeteta, sitä vaan uudiste-
taan ” tai ” Sen vahva periaate ‘public, people, private -partnership’ -periaate
kyllä ainakin säilyy” ja ”Täytyy nyt katsoa, mitä leikkaukset aiheuttavat toteu-
tukselle, mutta kyllä aktivointitoimenpiteet periaatteessa edelleen jatkuvat”.

Ei ihme, että vastaukset olivat kiemurtelevia, virkamiehet kun ovat puun
ja kuoren välissä. Virkamiehenän kuuluu olla valtioneuvostolle lojaali. Uu-
dessa hallitusohjelmassa sanotaan, että nuorisotakuu, tosin ”yhteisötakuun
suuntaan muutettuna”, on itse asiassa yksi hallituksen [kärkihankkeista](#). Toi-
saalta ministeriöissä nähtiin karut leikkausluvut seuraukset ymmärtäen.
Muutama vakuutteli asiaa tivatessani, että ”kyllä budjetin sisäisillä siirroilla

Näkökulma avaa Nuorisotutkimus-
verkostossa tehtävän tutkimuksen
tuloksia yhteiskunnallisiksi puheen-
voroiksi ja kannanotoiksi. Näkökulmat
sisältävät paitsi uutta tietoa nuorista,
myös politiikkaan ja käytännön
toimintaan suunnattuja ehdotuksia.

Nuoruus hallitusohjelmassa -kirjoitussarja

Nuoruus hallitusohjelmassa -kirjoitussar-
jassa parikymmentä tutkijaa tarkastelee
ennakoiden Sipilän [hallitusohjelman](#)
nuorisovaikutuksia oman osaamis-
alueensa näkökulmasta. Kirjoitussarjan
tavoitteena on paitsi tunnistaa, käsitteel-
listää ja kuvata hallitusohjelman nuoriso-
vaikutuksia, myös problematisoida niitä.
Kirjoittajiksi on kutsuttu monitieteinen
joukko tutkijoita niin Nuorisotutkimus-
verkoston sisältä kuin sen ulkopuolelta
– yliopistoista ja tutkimuslaitoksista.

[Teemasarjan johdanto »](#)

tästä vielä selvittää...”. Budjetin valmistuessa tilanne ei enää näyttänyt aivan niin pahalta kuin ensi alkuun. Budjettineuvotteluissa jouduttiinkin lukemaan muun muassa Allianssi ry:ltä (lausunto Eduskunnan sivistysvaliokunnalle) ja erinäisiltä valtion omilta virkamiehiltä tiukkoja lausuntoja, joissa ilmaistiin huoli ja tyrmistys nuorisotakuuta koskevista leikkausaikeista (TEM lausunto 2015). Pelastusoperaatioita nuorisotakuun palasten osalta on tehty vielä vuoden 2016 helmikuussa: opetus- ja kulttuuriministeriössä löydettiin rahoitus jo kertaalleen tuhoon tuomitulle Nuotta-hankkeelle (Suomen nuorisokeskusyhdistys ry., tiedote 18.1.2016).

Tilanne näyttää silti edelleen pahalta. Ei vähiten siksi, että taantuma ja korkea työttömyys jatkuvat Suomessa jo seitsemättä vuotta, ja nuorisotyöttömyys pysyy tunnetusti aina jonkin aikaa korkeana taantuman taittumisen jälkeenkin. Nyt edes odotettua taittumaa ei ole välittömässä näköpiirissä. Ei ole mitään syytä olettaa, että nuorisotyöttömyys kääntyisi nopeaan laskuun, todennäköisesti käy jopa päinvastoin.

Mitä edellisen hallituksen lanseeraama nuorisotakuu tarkoitti ja merkitsi?

”Nuorisotakuu”-käsitettä käytettiin Suomessa vuoden 2013 alusta lähtien. Käsitteen alle yhdistettiin pääministeri Jyrki Kataisen hallitusohjelmassa kaksi nuoria koskevaa takuuta: nuorten yhteiskuntatakuu ja koulutustakuu. ”Nuorten yhteiskuntatakuu” oli jo vanhempaa perua vuodelta 2005. Sen mukaan jokaiselle alle 25-vuotiaalle ja jokaiselle 25–29-vuotiaalle vastavalmistuneelle työttömälle nuorelle oli tarjottava hänen omaan tilanteeseensa parhaiten sopiva aktiivinen vaihtoehto viimeistään silloin, kun työttömyys oli jatkunut yhtäjaksoisesti kolme kuukautta. Koulutustakuun oli määrä taata jokaiselle peruskoulun päättäneelle koulutuspaikka lukiossa, ammatillisessa oppilaitoksessa, oppisopimuskoulutuksessa, työopajassa, kuntoutuksessa tai muulla tavoin. (Nuorten yhteiskuntatakuu... 2012)

Nuorisotakuuta toimeenpantiin vuosien 2013–2015 välisenä aikana hallituksen myöntämän 60 miljoonan vuotuisella määrärahalla. Määrärahoista 28 miljoonaa ohjattiin työ- ja elinkeinohallinnolle ja 32 miljoonaa opetus- ja kulttuuriministeriön vastuualueille. Työ- ja elinkeinohallinnon alalla takuun tavoitteiden saavuttamista hankaloittivat organisatoriset ongelmat, kuten TE-toimistojen suuri uudelleenjärjestely, joka sattui juuri nuorisotakuun toteuttamisen ensimmäiselle vuodelle. Kaikille nuorille ei saatu järjestettyä konsultointia TE-toimistossa kolmessa kuukaudessa, vaikka kuinka yritettiin. Sittemmin pitkittynyt taantuma ja korkeana pysyttelevä yleinen työttömyystaso eli huono suhdannetilanne alkoi vaikeuttaa nuorisotakuun toteutumista (esim. Räisänen 2014). Alle kolmessa kuukaudessa aktivointi- tai muihin toimenpiteisiin, palkkatöihin tai opiskeluun pystyttiin TE-toimistoissa ohjaamaan lähes 80 prosentin sijasta lopulta vain runsas 60 prosenttia nuorista – sen verran kuitenkin. (TEM-tiedote 21.7.2016).

Ongelmista huolimatta saatiin paljon hyvää aikaan; varsinkin työopajoihin ovat nuoret olleet useiden selvitysten mukaan varsin tyytyväisiä (ks. Etelä-Suomen aluehallintovirasto 2014). Elinkeinoelämääkin saatiin jossain määrin mukaan takuun toteuttamiseen. Myös niin sanottu Sanssi-kortti (määräaikainen palkkatuki nuorelle työttömälle) auttoi lukuisia nuoria työn syrjään kiinni (Nuorisotakuu-työryhmän loppuraportti... 2015). Nuorten tehostunut siirtyminen perusasteelta eteenpäin – lähinnä koulutukseen tai työopajolle – on saanut aikaan pelkän perusasteen tutkinnon varassa olevien nuorten työttömien määrän vähenemisen. Tähän voisi toki ironisesti todeta ”so what?”, koska toisen asteen koulutukseen ei välttämättä takaa työpaikkaa tämän päi-

Taantuma ja korkea työttömyys jatkuvat Suomessa jo seitsemättä vuotta, ja nuorisotyöttömyys tunnetusti pysyy aina jonkin aikaa korkeana taantuman taittumisen jälkeenkin.

Nuorten tehostunut siirtyminen perusasteelta eteenpäin – lähinnä koulutukseen tai työopajolle – on saanut aikaan pelkän perusasteen tutkinnon varassa olevien nuorten työttömien määrän vähenemisen.

Kuva: Sole Lätti

vän Suomessa. Mutta koulutus ei ole pahasta – päinvastoin – kuten Kristiina Huttunen ja Tuomas Pekkarinen tässä samaisessa [kirjoitussarjassa](#) toteavat: se auttaa työllistymisessä, parantaa hyvinvointia ja koettua onnellisuutta, vähentää rikollisuutta ja antaa sekä sivistystä että taitoja (mt.). ”Ei oppi ojaan kaada, eikä tieto tieltä työnä” – ellei koulutuskokeilu mene täysin päin seiniä. Joskus tällaistaikin tapahtuu, mutta tällaisenkin kohtalon kokeneita on nuorisotakuun puitteissa pyritty tukemaan.

Toki nuorisotakuussa on ollut monia ideologisia, organisatorisia ja käytännön ongelmia. Esimerkiksi etsivä nuorisotyö, jonka laajentamiseen ja vakiinnuttamiseen on panostettu koko nuorisotakuun ajan, sisältää individualistisia ja anti-yhteisöllisiä painotuksia rajaten nuorisotyön kuvaa sekä mielikuvaa nuorista ongelmallisella tavalla (Lähteenmaa 2015; Siurala 2015). Etsivällä nuorisotyöllä on tärkeä rooli myös Sipilän hallituksen ”yhteisötakuu”-painotteisessa versiossa. Muita nuorisotakuun ongelmia käsitellään perusteellisesti muun muassa Nuorisotutkimusverkoston julkaisemassa [Nuorisotakuun arki ja politiikka](#)-kirjassa (Gretschel, Paakkunainen, Souto & Suurpää (toim.) 2014).

Kirjaan kirjoittamassani tekstissä (Lähteenmaa 2014) totesin kuitenkin, että vuoden 2012 jälkeen haastattelemieni vaikeasti työmarkkinoille sijoittuvien nuorten puheissa aktivointia pidettiin kaiken kaikkiaan todella hyvänä asiana. Tosin harva sanoi ymmärtäneensä nuorisotakuun ja aktivoinnin välistä yhteyttä. Mutta se ei liene ongelma. Joka tapauksessa mahdollisuutta tehdä jotain ”järkevää” – kuten monet heistä itse muotoilivat – pidettiin arvokkaana. Järkevänä pidettiin etenkin toimintaa, jonka muoto ja sisältö vastasivat nuorten omaa arvomaailmaa ja suuntautuneisuutta. Työpajojen lajikirjo sai kiitosta: esimerkiksi kulttuurisuuntautuneet saattoivat hankkiutua kulttuuripajoihin ja käsillä tekevät puuverstaisiin tai metallipajoihin.

Niin nettikyselyllä (2009) kuin vuodesta 2013 näihin päiviin kvalitatiivisestikin haastattelemanuoret ovat nähneet nuorisotakuun toimenpiteissä sekä ongelmia, jopa alimpaan hornaan joutuvia asioita (näin varsinkin anonyymissa nettikyselyssä), että hyviä puolia. Kursseja on arvosteltu ikivanhojen asioiden, kuten jo vanhoiksi käyneiden ja käyttökeltomien ATK-taitojen, opettamisesta ja CV:n tekemiskursseja epätasaisesta opettajakunnan laadusta. Mutta sum summarum, jopa hieman yllättäen, kukaan haastattelemistani nuorista ei ole voinut ajatella Suomea maana, jossa ei olisi työttömien nuorten aktivointipolitiikkaa. Kaikki kasvokkain haastattelemanuoret työttömät ovat sanoneet, että parempi aktivointi kuin ei mitään, vaikkakin useimmat ovat sen jälkeen kertoneet myös systeemissä näkemistään epäkohdista (Lähteenmaa 2014).

Leikkauksia, leikkauksia, vaan entä niiden seurauksia? Uusi uljas yhteisötakuun suuntaan viety nuorisotakuu

Tiedot nuorisotakuupakettiin kohdistuvista massiivisista leikkauksista tulivat alkusyksyllä 2015 järkytyksenä monille nuorisotalan toimijoille. Ensin näytti siltä, että nuorisotakuulta viedään kaikki rahat; oltiinhan suurin osa siitä vuosittaisesta 60 miljoonasta eurosta, jonka edellinen hallitus kohdisti nuorisotakuun toteuttamiseen, ottamassa pois uuden hallituksen ensimmäisessä budjettiversiossa. Lopulta budjetti laadittiin sellaiseksi, että aivan kaikkea sitä, mitä aiottiin, ei nuorisotakuulta viedä. Paljon kuitenkin. Vuoden 2016 osalta nuorisotakuun rahoitus leikattiin puoleen entisestään, eli noin 30 miljoonaan. Seuraavina tämän budjettikauden vuosina rahoitusta aiotaan leikata vielä paljon rajummin. Leikkaukset ovat niin massiivisia, että nuorisotakuu – vietyinä yhteisötakuun suuntaan – yhtenä hallituksen kuudesta kärkihankkeesta on

Kukaan haastattelemistani nuorista ei ole voinut ajatella Suomea maana, jossa ei olisi työttömien nuorten aktivointipolitiikkaa.

kuin nukkavieru siniverinen, jolta on viety kaikki muu paitsi kolhiintunut aatelisvaakuna.

Sipilän hallituksen aikana ”nuorisotakuu yhteisötakuun suuntaan” -hanke painottuu opetus- ja kulttuuriministeriön sekä sosiaali- ja terveysministeriön hallinnon alueille. Tosin niidenkin saama rahoitus nuorisotakuulle vähenee dramaattisesti koko tämän hallituskauden ajan päätyen yhteensä alle 10 prosenttiin siitä summasta, joka nuorisotakuuseen alun perin satsattiin vuosittain. Työ- ja elinkeinoministeriön toimialalle käy huonoimmin: se ei saa enää yhtenäkin tämän hallituskauden vuotena sitä 28 miljoonaa euroa takuun toteuttamiseen, jonka se sai aiemmin. Se ei saa siis tämän hallituksen aikana enää yhtään niin sanottua korvamerkittyä rahaa takuun toteuttamiseen! Työpajoilta tullaan leikkaamaan resursseja paljon, Sanssi-korttikäytännöltä viedään lähes kaikki varat, ja myös nuorten yrittäjyyspajoilta viedään suuri osa resursseista. Sen sijaan panostetaan etenkin Ohjaamo-toiminnan kehittämiseen sekä etsivään nuorisotyöhön. Ohjaamo-toimintaan, eli yhden ”luukun” palvelujen vahvistamiseen, on päädytty nuorisotakuun toteuttamisen ongelmista saatujen kokemusten ja siitä tehtyjen tutkimusten pohjalta. (TEM-julkaisu 2015). Hyvä niin.

Se, että etsivää nuorisotyötä hallituksen kärkihankekuvauksessa korostetaan, eikä siltä leikata juurikaan resursseja, onkin vaikeammin selitettävä ilmiö. Miksi on päädytty siihen, että juuri etsivä työ, joka tukee monimutkaisissa ongelmissa kipuilevia nuoria yksilöllisesti, on nuorisotakuun arvokain osio? Kertooko se hallituksen syvästä empatiasta ”vakavasti syrjäytyneitä” kohtaan ja halusta auttaa heitä lähes viimeisillä hallituksen roposilla – vai erittäin individualistisesta ihmiskuvasta, jossa ihmisiä halutaan auttaa nimenomaan yksilöinä, eikä tukea ja valtaistaa vaikkapa vähäosaisten yhteisöjä tai nuorisoryhmiä (Siurala 2015; Lähteenmaa 2015)? Sinänsä ongelmien yksilöllistäminen sopii vallitsevaan neoliberaaliin eetokseen saumattomasti.

Miten tällainen individualismi sopii sitten yhteisöllisyyteen, kun nuorisotakuuta julistetaan vietävän nimenomaan yhteisötakuun suuntaan? Mitä ilmeisimmin ”yhteisöllä” tarkoitetaankin aikuisten, instituutioiden ja ennen kaikkea julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoiden yhteisöllisyyttä ja yhdessä toimimista – eräänlaista viranomaiskumppanuutta ja näiden piirileikkiä yksilöityjen ongelmanuorten ympärillä. ”Aikuiset yhdessä, autettavat nuoret yksin” oli jo Kataisen hallituksen nuorisotakuun taustaeetos, joka tihkuu vuoden 2013 nuorisotakuun taustapapereista (Lähteenmaa 2014). Se, että Sipilän hallitus vahvistaa tätä yksilöllisyyden eetosta, ei olekaan yllätys. Kun kansa kurjistuu, mutta ongelmat yksilöllistetään, ihmiset syyttävät helposti itseään tai toisiaan, mutta eivät systeemiä. Tosin kansakunnan ongelmien pahentumisen hallitukseen ei ole kritiikiltä säästynyt. Mutta etenkin nuorilla työttömillä on edelleen taipumusta syyttää ongelmista nimenomaan itseään (Lähteenmaa 2011).

Tunnelmat ja toimintakyky nuorisotyön ja -takuun kentällä mullistusten aikana ja jälkeen

Vaikka nuorisotakuuta nyt riisutussa muodossa jatketaankin, voi vain arvata, millaisissa tunnelmissa. Koko syksyn 2015 kestänyt epävarmuus lopetettavista osa-alueista, huhumyllyt, tempoileva tieto ja väliin sekava päätöksenteko rahoituksesta eivät tee missään organisaatiossa tai yhteisössä hyvää. Kuvaavaa sekavuudelle ja tempoilevuudelle on muun muassa Nuotta-hankeen kohtalo: ensin siltä otettiin rahat pois kokonaan, sitten valmistauduttiin suuriinkin toimintatapojen muutoksiin, ja sitten, 18. helmikuuta, rahoitus löytyikin, kii-

Nuorisotakuu – vietynä yhteisötakuun suuntaan – yhtenä hallituksen kuudesta kärkihankkeesta on kuin nukkavieru siniverinen, jolta on viety kaikki muu paitsi kolhiintunut aatelisvaakuna.

Kuva: Sole Lätti

tos opetus- ja kulttuuriministeriön. Lukemalla organisaatioteorioita tai vain katsomalla ympärilleen työpaikoilla, joissa nyt leikataan, tietää ja näkee, mitä tällainen tempoileminen ja rahoituksen äkillinen leikkaaminen sekä jatkuva epävarmuus tekee työilmapiirille, motivaatiolle ja ihmisten välisille suhteille: huoli, pelko, kollegoiden kamppailminen, kyynänpäiden koveneminen, epätoivo ja hammasten kiristys ovat alati läsnä.

Mitä tämänkaltainen tunnelma tekee nuorten kanssa työskentelylle? Sitä ei ole ehditty tutkia, mutta jotakin voi ounastella. Työpajoilla pelätään ja etsivät nuorisotyöntekijät ovat huolissaan työnsä rahoitusta koskevista huhumyllyistä, TE-toimistoissa on tiettävästi voimassa vanhat ohjeistukset nuorten aktiivoinnin tarpeesta, mutta ei kohta enää paikkoja, joihin heitä voisi lähettää. Sellaisissa tunnelmissa ja olosuhteissa nuoria nyt saatellaan kohti yhteiskuntaa, ”teit isäin astumaan”. Aikuisten epävarmat ja epätoivoiset tunnelmat oletettavasti välittyvät nuorillekin, vähintään jollakin tavalla.

Tutkin taannoin pienellä paikkakunnalla nuorisotyön uudistamisprojektia, joka epäonnistui resurssien jakoa koskevien huhujen ja epäselvyyksien, tulevaisuuden uhkakuvien ja näistä seuranneen aikuisten riitelyn takia. Nuoret saivat tappelusta tarpeekseen ja paikalliset nuorisovaltuustolaiset kääntyivät, ei vain kyseistä uudistamisprojektia, vaan kaikkea järjestäytyntä nuorisointia – ja ylipäätään yhteiskunnallista toimintaa – vastaan. ”En halua olla enää ikinä minkään tällaisen kanssa tekemisissä, enkä toimia missään organisaatiossa”, totesi yksi heistä minulle – ei vitsinä, vaan pettyneenä ja turhautuneena aikuisten tappelemiseen. (Lähteenmaa 2006). Toivotaan, ettei nuorisoyhteisötakuun kaaostyyppisellä johtamisella ole näin pitkälle nuoriin asti ulottuvia seurauksia.

”Nuorisotakuun mallimaa” ja sic transit gloria mundi

Suomea pidettiin koko Euroopan Unionin Nuorisotakuuta (Youth Guarantee) rakennettaessa yhtenä mallimaana. Nuorisotakuutamme kehuttiin EUn virallisissa dokumenteissa, jopa liioitellen takuun onnistuneisuutta: ”jopa yli 80 % nuorista työttömistä pääsee toimenpiteisiin alle kolmessa kuukaudessa” (Alasaari 2014). Joka tapauksessa Euroopan Unionin nuorisotakuu, josta tehtiin päätös huhtikuussa 2013, rakennetaan Suomesta, Itävallasta ja Ruotsista mallia ottaen (esim. Eurofound 2015.)

Nuorisotakuuta eri EU-maihin nyt rakentavat tahot eivät tahdo uskoa, että fantastisen onnistuneeksi EU:n julkilausumissa ja tiedotteissa kuvailtu nuorisotakuu ollaan käytännössä lähes kuoppaamassa Suomessa. Huhujen liikkumista, saati faktojen paljastumista, ei voi estää. Olin joulukuussa 2015 Vilnassa puhumassa Liettuan nuorisotakuun lanseeraamiseminaarissa. Koska en halunnut valehdella, kerroin, mitä pahimmillaan on tapahtumassa. Paikalla ollut virolainen nuorisotyön johtohahmo sanoikin jo kuullessaan, mitä Suomessa on meneillään. Muutama muukin kertoi tällaisia huhuja olevan Baltian maissa liikkeellä.

Mitä siihen suomalaisena ”nuorisotakuun mallimaan” tutkijana sanomaan? Tietenkin poukkoilevaa politiikkaa voisi taivastella ulkomaillaakin. En jaksanut. Totesin, että valittu linja Suomen kansantalouden pelastamiseksi eli leikkaaminen varsinkin nuorilta, vanhuksilta, muilta vähäosaisilta ja koulutuksesta on lukuisien tahojen mielestä hyvin kyseenalainen. Se on kuitenkin hallituksemme valitsema tie, ja sitä toteutetaan protesteista ja vetoamuksista huolimatta. Valittu linja vähentää dramaattisesti myös nuorisotakuun resursseja.

Aiemman hallituksen työ- ja elinkeinoministeri Lauri Ihalainen (sd) totesi taannoin yhdessä kyseessä olevan ministeriön tutkimusjohtaja Heikki Räisä-

Aikuisten epävarmat ja epätoivoiset tunnelmat oletettavasti välittyvät nuorillekin.

Nuorisotakuuta eri EU-maihin nyt rakentavat tahot eivät tahdo uskoa, että fantastisen onnistuneeksi EU:n julkilausumissa ja tiedotteissa kuvailtu nuorisotakuu ollaan käytännössä lähes kuoppaamassa Suomessa.

sen kanssa (2014), että vaikka sijoitustoiminnassa tulee aina huomioida tuotto-odotukset ja tehokkuus, nuorten kohdalla investointia ei yksinkertaisesti ole varaa jättää tekemättä – ei, vaikkei tuotto-odotus olekaan aivan tarkkaan laskettavissa. Heidän mukaansa nuorten asema kytkeytyy ja kietoutuu sellaisiin eurooppalaisen demokratian ydinasioihin kuin vapauteen, tasa-arvoon ja avoimeen yhteiskuntaan – arvoihin, joille ei voi asettaa hintalappua.

Viitteet

- 1 Tiilikaisen [aloitteen](#) allekirjoitti suuri osa keskustan kansanedustajista. Se sisältää sosiaalidemokraattivetoisen nuorisotakuun kritiikkiä ja epämääräisiä ehdotuksia sen uudelleen muokkaamiseksi. Konkreettisin uudistusehdotus koskee eräänlaisten ”kutsuntojen” järjestämistä kaikille peruskoulun päättävälle: niissä tarkistettaisiin nuorten suunnitelmat ja mahdolliset ongelmat kerralla! Tämä vähentäisi aloitteen mukaan ”turhaa byrokratiaa”. Systemin autoritäärisyyttä se ei ainakaan vähentäisi.

Lähteet

- Alasaari, Kirsi (2014) Eurooppalainen nuorisotakuu: valitus harhaanjohtavasta markkinoinnista. *Nuorisotyö* 3/2014, 6.
- Allianssi ry. [Lausunto Eduskunnan sivistysvaliokunnalle](#). 15.10.2015.
- EUROFOUND (2015) *Social inclusion of young people*. Luxembourg.
- Helsingin Sanomat (2015) Nuorisotakuu opetti uutta tapaa toimia. *Helsingin Sanomat*, Pääkirjoitus 10.10.2015.
- Ihalainen, Lauri & Räisänen, Heikki (2004) Euroopalla ei ole varaa hukattuun sukupolveen. (Katsauksia ja keskusteluja- osasto). *Työpoliittinen aikakauskirja* 3/2014.
- Lähteenmaa, Jaana (2006) Nuorisoprojektien kompastuskiviä kentällä. Teoksessa Rantala, K. & Sulkunen, P. (toim.) *Projektityhteiskunnan käänköpuolia*. Gaudeamus, Tampere.
- Lähteenmaa, Jaana (2010) Nuoret työttömät ja taistelu toimijuudesta. *Työvoimapoliittinen aikakauskirja* 4/2010.
- Lähteenmaa, Jaana (2011) Nuorten työttömien yliviritetty toimijuus. *Nuorisotutkimus* 4/2011.
- Lähteenmaa, Jaana (2014) Liata kätensä vaan ei sydäntään. Tutkijan ambivalentteja pohdintoja nuorten työttömien aktivoinnista. Teoksessa Gretschel, Anu et al. (toim.) *Nuorisotakuun arki ja politiikka*. Nuorisotutkimusverkosto, Helsinki.
- Lähteenmaa, Jaana (2015) Yhteisötakuun ideaa pitäisi kirkastaa. *Suomen Kuvalehti* 32/2015. [Nuorten yhteiskuntatakuu 2013](#). Väliraportti (2012) Työ- ja elinkeinoministeriön raportteja 8/2012).
- Räisänen, Heikki (2014) Mitä nuorten aktivoinnin vaikutuksista tiedetään? Pääkirjoitus. *Työpoliittinen Aikakauskirja* 1/2014.
- [Nuorisotakuu-työryhmän loppuraportti ja suositukset jatkotoimiksi](#) (2015) Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 19/2015.
- Siurala, Lasse (2015) Herkkyyttä ja suvaitsevaisuutta nuorten arjen ymmärtämiseen. Teoksessa Häkli, J., Kallio, K. P. & Korkiamäki, R. (toim.) *Myönteinen tunnistaminen*. Nuorisotutkimusverkosto, Tampere.
- Suomen nuorisokeskisyhdistys r.y., tiedote 18.2.2016: [Nuotta- valmennukset jatko varmistunut](#).
- TEM, Tiedote 065/2014. (9.4.2014): Ministeri Ihalainen: [Tutkimustieto auttaa tehostamaan nuorisotakuun toteutusta](#).
- [Nuorisotakuu-työryhmän loppuraportti sekä suositukset jatkotoimiksi](#) (2015) Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 2015.
- TEM [Lausunto Eduskunnan sivistysvaliokunnalle aiheesta nuorisotakuun toteuttaminen ja etsivä nuorisotyö](#) 15.10.2015. Työ- ja elinkeinoministeriö.
- TEM Tiedote (27.1.2016): [Joulukuussa 377 9000 työnhakijaa](#).

Kirjoittaja

Kuva: Kirsi Alasaari

Jaana Lähteenmaa

nuorisotutkimuksen dosentti (TAY) ja määräaikainen tutkija (HY, sosiaalitieteiden laitos, Suomen Akatemian rahoittama tutkimusprojekti)

Yhteystiedot

Nuorisotutkimusseura ry.
Asemapäällikönkatu 7 (3. krs)
00520 Helsinki
p. 020 755 2662
toimisto@nuorisotutkimus.fi
www.nuorisotutkimusseura.fi

Nuoruus hallitusohjelmassa
-kirjoitussarjan toimituskunta:
Elina Pekkarinen
Sinikka Aapola-Kari